

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

XIV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ПРІОРИТЕТНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ**

29-30 січня 2025 року

Гала Лілія Олексіївна
доктор фармацевтичних наук, професор
кафедри організації та економіки фармації
Рудь Алла Олегівна
здобувач вищої освіти, 5 курс

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

АНАЛІЗ СПЕКТРУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПОСЛУГ У ВІТЧИЗНЯНИХ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ

Основним завданням будь-якої аптеки, як закладу охорони здоров'я, є забезпечення лікарськими засобами (ЛЗ) та супутніми товарами населення, інших закладів охорони здоров'я, підприємств та організацій. Водночас, аптечні заклади можуть надавати й інші фармацевтичні послуги. Багато країн у світі, слідуючи рекомендаціям Спільної настанови Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) та Міжнародної фармацевтичної федерації «Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг», розробили свої національні стандарти якості та правила, котрі визначають вимоги до забезпечення фармацевтичної допомоги та надання фармацевтичних послуг [1, 2].

Мета роботи полягає в дослідженні фармацевтичних послуг, що надаються в аптечних закладах України.

ВООЗ окреслює 2 групи фармацевтичних послуг. Перша – основні (базові) – звичайні послуги, що надаються в усіх аптеках країни, а саме відпуск рецептурних і безрецептурних ЛЗ, консультування, пропаганда здорового способу життя, фармаконагляд. Друга група – професійні (додаткові) послуги (вакцинація, вимірювання артеріального тиску, рівня глюкози, ведення пацієнтів з хронічними хворобами тощо) [1].

За результатами анкетування фахівців аптечних закладів щодо їхньої професійної діяльності встановлено найбільш вагомі за пріоритетністю напрями Належної аптечної практики у роботі – отримання, зберігання й відпуск ЛЗ (59,6% респондентів); забезпечення ефективного ведення фармакотерапії (у т.ч. надання фармацевтичної опіки) (54,4%); надання інформації про ЛЗ на засадах доказової медицини (42,1%); функціонування вебсайту аптечної мережі (42,1%), тобто послуги спрямовані на відпуск ЛЗ та консультування відвідувачів, а в підсумку на отримання прибутку від діяльності. Такі напрями як забезпечення додаткових послуг (тестування, вимірювання артеріального тиску), участь у профілактичних заходах зі зміцнення здоров'я, утилізація ЛЗ і медичних виробів є менш пріоритетними для фармацевтичних працівників.

Серед додаткових послуг найбільш поширеними в вітчизняних аптеках, за даними респондентів, є оформлення й резервування онлайн-замовлень (86,0%), вимірювання тиску (71,9), а також проведення консультацій із лікувальної косметики (49,1%) та здорового харчування (10,5%), зважаючи на зростання частки категорій «Косметика» та «Дієтичні добавки» в «аптечному кошику» як у грошовому, так і в натуральному виразі.

59,6% респондентів підтверджують використання в щоденній практиці протоколів фармацевта при безрецептурному відпуску ЛЗ, а серед причин, котрі не дозволяють

належним чином дотримуватися алгоритму здійснення фармацевтичної опіки зазначають серед основного нестачу часу при обслуговуванні відвідувачів (фінансова залежність від кількості клієнтів) (78,9%), відсутність інтересу та уваги з боку відвідувачів аптеки (52,6%) та небажання пацієнта говорити про власне здоров'я при оточуючих (50,9%).

Отже, в аптеках України професійна діяльність фармацевта передбачає забезпечення базових фармацевтичних послуг, спрямованих на відпуск ЛЗ і супутніх товарів та інформаційний супровід для ефективного й безпечного лікування. Проте більшість додаткових послуг не реалізовані на практиці та потребують упровадження програм відшкодування витрат аптечного закладу за їх надання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

---

1. Горбунова К. Не відпуском ліків єдиним. Які фармацевтичні послуги надають європейські аптеки? Щотижневик АПТЕКА. № 40 (1411). URL: <https://www.apteka.ua/article/677292>
2. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП). 2011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/897_009#n2